

we-POD

Jeroen Brouwer

Jongeren, trimmers, treinreizigers en ongetwijfeld ook veel advocaten hebben een MP3-speler. Klein en licht met de mogelijkheid om honderden muzieknummers op te slaan. Dat kan door comprimeren. Door geluid weg te laten dat de mens toch niet waarneemt. Als een bepaalde toon luid is, zal een toon die er vlak naast ligt en minder luid is niet hoorbaar zijn. Er gaat het nodige verloren, de oorspronkelijke vorm kan alleen nog worden benaderd. Onbedoeld ook voor degenen in de directe omgeving die ongevraagd – bijna als ‘bijvangst’ – mee mogen genieten. Hoeveel volume en toon heb je als buurman nodig om het nummer te herkennen? Weinig, zo is mijn ervaring.

Een vergelijkbaar verschijnsel doet zich voor bij het tappen van geheimhoudingsgesprekken. Ongetwijfeld wordt niet primair beoogd het gesprek tussen advocaat en de verdachte cliënt op te nemen, maar de inhoud komt wel als ‘bijvangst’ ter ore van de politie en het Openbaar Ministerie. Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft de minister laten weten dat niet wordt voldaan aan eisen van voorzienbaarheid die het EHRM stelt. Het gevolg is een grote inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. De beoordeling of de bijvangst onder het verschoningsrecht valt, zou, aldus het CBP, in handen moeten worden gelegd van de rechter-commissaris.

Minister Donner is het niet met het CBP eens. Kennisneming van de inhoud vindt slechts plaats in het belang van de waarheidsvinding ter beoordeling van de vraag of het gaat om mededelingen die onder het verschoningsrecht vallen, aldus de bewindsman. De uitwerking van het gesprek door de politie behoort niet verder te gaan dan noodzakelijk, zodat het voor de officier van justitie mogelijk wordt om te beoordelen of de informatie wel of niet onder het verschoningsrecht valt. Bij bevestiging behoort vernietiging te volgen. Critici geven aan dat de bijvangst onderhand wel in het hoofd zit, en mogelijk toch invloed heeft op het onderzoek.

De ratio van de vernietigingsplicht is gelegen in de bescherming van het verschoningsrecht. In het verdere verloop van de strafzaak mag geen acht worden geslagen op de gegevens die onder het verschoningsrecht vallen. Zo is althans de leer. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens heeft in de Aalmoeszaak ten aanzien van die leer geconstateerd dat er geen sprake is van strijd met het Europees verdrag.

Op dit moment doet het CBP onderzoek naar de naleving in de praktijk van de vernietigingsplicht. Ervaringen in de praktijk, strijdig met de leer, gaven de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten mede aanleiding

een kort geding aan te spannen tegen de staat. Over de afloop bent u eerder in dit blad geïnformeerd.

Door sommige leden van de Vaste-Kamercommissie voor justitie wordt inmiddels met zorg gereageerd. Weekers (VVD) en Wolfsen (PvdA) zien niets in ‘een openbaar aanklager die als luistervink fungeert’. De Wit (SP) suggereert nummerherkenning (hier van een andere soort dan op uw speler!) te combineren met spraakherkenning. De minister heeft zich in ieder geval bereid verklaard alsnog te bekijken of een andere officier dan de zaaksofficier kan beoordelen of de afgetapte informatie onder het verschoningsrecht valt.

MP3-spelers veroveren de wereld. Technisch kunnen kent geen grenzen. Met bijbehorende grensoverschrijdende, nieuwe problemen. In Duitsland heeft begin maart het Bundesverfassungsgericht een belangrijke uitspraak gedaan in relatie tot ‘akustische Überwachung von Wohnraum zu Strafverfolgungszwecken’ en met zoveel woorden geoordeeld dat de inbreuk op de onaantastbare kern van ‘privater Lebensgestaltung’ grondt op de inhoud van de communicatie, en niet primair op de relatie van degenen die met elkaar praten. Volgens een commentaar in het *Anwaltsblatt* heeft de uitspraak ‘reichende Konsequenzen für anderen heimliche Ermittlungsmethoden, vor allem für die Telefonüberwachung’. Mogelijk heeft de uitspraak ook gevolgen voor gesprekken tussen advocaat en zijn cliënt.

In Engeland heeft de Law Society tevreden kennisgenomen van een uitspraak van het Court of Appeal in een doodgewone familierechtzaak, waarin de solicitors meenden gehouden te zijn om een bescheiden belastingontwijking te moeten melden. De beslissing maakt duidelijk dat ‘where lawyers are advising on litigation, or negotiations to reach a consensual settlement where there is litigation in the background, they are exempt from requirements to report suspicious activity’.

Het is fascinerend hoe in verschillende jurisdicties het debat over de grenzen van (inbreuken op) grondrechten en privileges op hetzelfde moment opkomt.

Het Engelse woord *pod* kent vele vertalingen. Kenmerkend bestanddeel lijkt een afscheidbaar deel, een omhulsel. *i-POD* is de welgekozen handelsnaam van een populaire MP3-speler. Wat dacht u van *we-POD* als de aanduiding van het domein van de advocaat, een domein waartoe eenieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene voor bijstand en advies moet kunnen *bliven* wenden?

85e jaargang – 22 april 2005 – nr. 6
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv.

De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. drs. G.C. van Daal
mr. Y. van Gemerden
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. P.T.C. van Kampen
mr. P.F.P. Nabben
mr. G.J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Perfors
mr. A.P. Ploeger
mr. E. Unger
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Uitgever

drs. J.W. van der Weele

Eindredactie
Linus Hesselink

Bureau redactie
Charlotte Helmer

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Juridische Vacaturebank
www.jbb.nl

Vormgeving

VILLA Y, Andre Klijns
Unit-1, Dimitry de Bruin

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steekterweg 80 G, 2407 BH Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460, fax 0172-233017
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: € 2,05 per mm bij een kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 7: 27 april 2005
afl. 8: 20 mei 2005

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Niet-leden betalen € 150 per Jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de Jaarband € 15. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Reed Business Information Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Reed Business Information bv, afdeling Klantenadministratie, postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl
Losse nummers: € 8,50

Reed Business Information bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen.

Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

ISSN 0165-1331

Nederlands

uitgeversverbond

Groep uitgevers voor vak en wetenschap